

ROMANIA

PARLAMENTUL ROMÂNIEI

CAMERA DEPUTAȚILOR

EXPUNERE DE MOTIVE

Legea privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale reprezintă cadrul legislativ pentru alocarea și gestionarea resurselor financiare necesare pentru desfășurarea activității politice. De la data apariției acestui act normativ (17 iulie 2006) și până în prezent, atât cadrul supranațional cât și nevoile partidelor politice legate de finanțare au evoluat în acord cu schimbările produse în societate, astfel că, la momentul actual, legea nu corespunde cerințelor impuse de organisme europene cu atribuții în domeniu (GRECO) și necesităților partidelor politice legate de finanțarea activității acestora.

În acest sens, prezenta propunere legislativă susține modificări care privesc: introducerea recomandărilor GRECO referitoare la finanțarea partidelor politice, diversificarea și încurajarea donatorilor, transparentizarea circuitului și alocării sumelor provenite din donații sau împrumuturi, încurajarea pluralității politice printr-o alocare mai echitabilă a fondurilor, responsabilizarea și eficacitatea cheltuirii banului public, clarificarea și corectarea unor ambiguități din lege.

Recomandările GRECO

O serie de recomandări privind finanțarea partidelor a fost făcută cu ocazia evaluării transparenței în finanțarea partidelor politice din România de către Grupul Statelor Împotriva Corupției (GRECO), organism înființat de Consiliul Europei în scopul îmbunătățirii capacității statelor de a combate corupția. Printre cele mai importante recomandări, preluate în prezentul proiect legislativ, se numără cele referitoare la:

- Definirea unor termeni utilizați în lege, precum și a entităților denumite generic "third parties" în raportul GRECO cu rol în finanțarea partidelor politice: alianțe politice, alianțe electorale, organizație a cetățenilor aparținând minorităților naționale, candidat, candidat independent, formațiuni nepolitice pe care proiectul de lege le definește în cuprinsul articolului 1¹;

- Scăderea plafonului donațiilor efectuate în numerar și introducerea plafonului minim de la care donațiile trebuie efectuate prin operațiuni bancare, în vederea creșterii gradului de transparență a veniturilor obținute din donații;
- Înăsprirea sancțiunilor aplicate pentru încălcarea prevederilor legii finanțării partidelor politice.

Diversificarea și încurajarea donatorilor

În scopul încurajării donațiilor și diversificarea categoriilor de donatori, restrânse la momentul actual de imposibilitatea facilitării unor donații în quantum redus, proiectul de lege urmărește să permită partidelor obținerea de donații online, prin recunoașterea juridică a serviciilor de intermediere, și să creeze posibilitatea acceptării donațiilor de la persoane fizice străine care au reședința în România.

Jurisprudența recentă a Curții de Apel București arată că donațiile online efectuate prin intermediul unor pagini de internet create în acest scop sunt legale atâta timp cât permit identificarea donatorului și oferă donatarului posibilitatea de a accepta sau refuza donația. Prezentul proiect de lege preia aceste soluții consacrate de jurisprudență în ce privește donațiile făcute online, prin modificările aduse articolelor 11 (al. 1[^]), 33 și 38, urmând ca indicarea în concret a datelor necesare pentru identificarea donatorilor și exprimarea acordului donatarilor să fie făcută prin modificarea normelor metodologice de aplicare a legii nr. 334/2006 privind finanțarea activității partidelor politice și a campaniilor electorale.

De asemenea, o altă modificare propusă privește posibilitatea realizării unei donații și către partid și în timpul campaniei electorale, nu doar către candidați.

Transparență

Pentru transparentizarea surselor de finanțare a partidelor politice, prezentul proiect propune diminuarea plafoanelor pentru donații și împrumuturi, în special pentru cele care provin de la persoane juridice, precum și asigurarea confidențialității identității donatorului doar pentru donațiile în quantum mai mic decât un salariu minim pe economie, reținându-se ca argument aspectul că în unele țări ale Uniunii Europene nu există posibilitatea donațiilor confidențiale către partide (Polonia, Cehia, Ungaria), în timp ce în alte țări sumele pentru care se pot face donații confidențiale sunt foarte scăzute (Franța -150 euro, Belgia - 125 euro).

Pentru a asigura un grad mai mare de transparență în obținerea surselor de finanțare, partidele politice vor fi obligate să publice donațiile și împrumuturile obținute și pe pagina de internet proprie, precum și beneficiile obținute sub forma unor activități desfășurate cu titlu gratuit, dar și să returneze împrumuturile în cadrul termenului general de prescriere a creanțelor, fără posibilitatea conversiei acestora în donații prevăzută în forma actuală a legii (articolul 3 alin.5). Această modificare se coroborează cu cea propusă pentru articolul 52, conform căreia nerestituirea împrumuturilor va fi sancționată contravențional cu amendă. Astfel, deși prin proiectul de lege nu s-a propus mărirea limitelor amenzilor, considerăm că răspundem cerinței GRECO de înăsprire a sancțiunilor prin includerea altor fapte sancționabile în categoria contravențiilor prevăzute de lege.

Pentru a preveni situații care vulnerabilizează partidele care nu sunt suficient reprezentate în structurile alese la nivel local și/sau național și care ar putea duce la diminuarea aspectului pluralist al scenei politice, proiectul urmărește scopul distribuirii echitabile a resurselor financiare propunând ca bugetul anual să fie împărțit în mod egal între partidele politice care au realizat pragul electoral la alegerile parlamentare și cele care au obținut mandate de consilieri locali la alegerile locale (art. 19 și 20). În aceeași linie a protejării partidelor mici față de situații vulnerabilizante, se propune introducerea sancționării contravenționale a refuzului nejustificat al autorităților locale de a acorda sedii partidelor politice care au obținut mandate la alegerile locale și/sau naționale.

Responsabilizarea partidelor politice

Alte schimbări preconizate a fi aduse prin propunerea legislativă vizează responsabilizarea partidelor politice în ce privește cheltuirea banilor publici, prin introducerea posibilității suspendării subvenției pe perioada menținerii în funcții publice și de conducere a partidului a unei persoane condamnate pentru infracțiuni electorale (art. 24), acesta reprezentând un criteriu de eligibilitate pentru alocarea de fonduri publice organizațiilor politice și în alte țări din Uniunea Europeană (exemplu: Spania).

Proiectul urmărește diminuarea sumelor decontate pentru campanii electorale, în așa fel încât sumele decontate să nu mai folosească la îmbogățirea fără just temei a candidaților sau a altor membri ai partidelor politice. În acest sens, proiectul propune scăderea plafoanelor pentru decontările care pot fi făcute candidaților în campanie, precum și sistematizarea plafoanelor și corelarea cu funcțiile la care candidează, având în vedere că se impune ca limitele contribuțiilor electorale ale fiecărui candidat să fie corelate cu:

- nivelul la care candidează;
- numărul necesar de voturi pentru a fi ales;
- numărul cetățenilor cu drept de vot din circumscripția electorală în care candidează (art. 28 al.6, art. 30).

Propunerea clarifică și sistematizează prevederile referitoare la finanțarea campaniilor electorale și atribuțiile mandatarului financiar (articolul 28). De asemenea, donația realizată către un candidat în timpul campaniei electorale este rambursată în vederea acoperirii cheltuielilor ocazionate de campanie, dar 50% din donație este rambursată către partid.

În numele inițiatorilor:

Tudor-Vlad Benga,	Deputat USR
Florina Presadă,	Senator USR
Radu Mihail,	Senator USR
Nicu Fălcoi,	Senator USR

